

Formandens tale ved CONCITOs åbning 1. september 2008

Kære virksomheder, kære forskere, kære foreninger, kære borgere
– kære CONCITO. Velkommen!

Til en dag, vi er mange, der har set frem til. Til en dag, vi
forhåbentlig er endnu flere, der vil kigge tilbage på med glæde.

For det er i dag, vi formelt afslutter stiftelsen af Danmarks første
grønne tænketank, CONCITO, med optagelsen af alle jer i
tænketankens Råd, hvad der hermed er sket. Nu kan vi komme i
gang med det egentlige arbejde og vise, hvorfor der er god grund til
at etablere en grøn tænketank i Danmark.

For det er der. Jeg vil starte vores møde i dag med at fortælle lidt
om baggrunden for at stifte CONCITO – og bagefter har jeg bedt
vores nye direktør, Thomas Færgeman om at give en kort status på
vores økonomi og de mere praktiske forhold for tænketankens
arbejde. Og selvom Thomas foreløbig er ene mand i sekretariatet, så
er det dog vedtægtsbestemt, at sekretariatet skal servicere
følgegrupperne, så jeg vil også bede ham om at fortælle lidt om det
arbejde, der skal finde sted senere på dagen.

For præcis et år siden, da ideen til denne tænketank blev født,
kunne man læse i Jyllandsposten, at 45% af Nordpolen nu var
smeltet, og forskerne frygtede, at resten ville smelte inden for 10-15
år. Seks måneder senere måtte forskerne revidere deres opfattelse.
Nu mente de, at det kunne ske inden for fem år. I sidste uge
meddelte de så, at Nordvestpassagen forventes isfri i næste måned,
oktober 2008.

På den anden side af kloden, i Afrika syd for Sahara, hvor både vand og mad er knappe ressourcer, kan man omvendt se frem til mere tørke, og i nogle områder forventer man en reduktion i fødevareproduktionen på op til 40%.

Så hurtigt, så dramatisk, skrider den globale opvarmning frem. Hver uge byder på nye forskningsresultater, nye erfaringer, der fortæller os, at det står værre til, end vi troede i sidste uge. Klimaforandringerne er i gang, de skrider hastigt frem, og i hele verden står vi over for enorme omstillinger. Både for at få udslippet af drivhusgasser ned og for at bekæmpe de værste skadevirkninger af de forandringer, som vi ikke kan nå at forhindre.

Ifølge FN's klimapanel skal den samlede klode reducere sit udslip af drivhusgasser med 50-80% i 2050, hvis vi skal undgå en temperaturstigning på mere end to grader og dermed en selvforstærkende proces, der kan gå helt ud af kontrol. Panelet bygger sine beregninger på iskerneboringer i indlandsisen, der går 650.000 år tilbage. I hele den periode har koncentrationen af CO₂ ikke på noget tidspunkt bare nærmet sig det nuværende niveau.

Det amerikanske NASA, som få vil beskyldes for at udgøre revolutionens fortrop, baserer deres studier på boringer i Stillehavet. De boringer er mindre præcise end iskerneboringerne, til gengæld går de millioner af år tilbage. Ifølge NASA skal vi 3,9 millioner år tilbage for at finde en CO₂ koncentration i atmosfæren på samme niveau som i dag. Dengang var verden stort set isfri, og havene 20-30 meter højere end i dag. Derfor lyder NASAs anbefaling, at menneskeheden som minimum skal have reduceret sit udslip af drivhusgasser med 85% i 2050.

Når den samlede klode skal reducere så voldsomt i sine udledninger, betyder det, at den vestlige verden skal reducere endnu mere, og at det haster, hvis man overhovedet skal kunne nå

det. Det er ikke vores komfort, der står på spil. Det er vores eksistens.

Det ved vi godt, og derfor taler vi også meget om klimaet. Ikke et parti, ikke en virksomhed, ikke en organisation, har undladt at fortælle om alt det gode, de ønsker at gøre for klimaet, inden Danmark i 2009 skal huse det største topmøde i menneskets historie – om klima.

Der sker bare ikke noget. Hver dag stiger energiforbruget. Hver dag stiger CO₂-udslippet. I Danmark såvel som i resten af verden. I alle lande uden undtagelse.

Det er der mange gode grunde til. Lad mig bare nævne den økonomiske vækst i lande som Kina, Indien og Brasilien, hvor hundrede millioner af mennesker trækkes ud af absolut fattigdom i disse år. Eller lad mig nævne det stigende befolkningstal på kloden, der nødvendigvis også må føre til et øget forbrug af ressourcer.

Men i et land som Danmark er der ikke mange gode grunde. Og det er faktisk den gode nyhed. Vi *kan* sikre den nødvendige reduktion i udslippet af drivhusgasser, hvis vi vil. Vi *har* i vidt omfang den teknologi, der skal til, og hvis vi ikke har den selv, kan vi finde den i udlandet eller udvikle den. Vi *har* den velstand og opbakning i befolkningen, der virker som barrierer i andre dele af verden. Og vi *burde* være topmotiverede. En hurtig udfasning af fossile brændstoffer vil ikke bare gavne klimaet, det vil også være et sikkerhedspolitisk scoop, hvor vi med ét slag frigør os fra afhængigheden af regimer, som vi ikke ønsker at være afhængige af - og samtidig kan vi stoppe den økonomiske støtte til dem. Meget tyder oven i købet på, at vi kan tjene penge på det. Med en seksdobling af olieprisen og en tredobling af kulprisen på få år, er der vendt op og ned på alle de samfundsøkonomiske beregninger, der har talt mod energibesparelser og vedvarende energi. Dertil

kommer de betydelige gevinster for dansk erhvervsliv ved at være *first mover* med en række af de nye miljøteknologier.

Sagt med ét ord, er et klimaneutralt Danmark en vindingsag, og det er præcis det, som CONCITO skal vise. Vi skal vise det enorme hav af muligheder, der ligger foran os midt i en af de alvorligste situationer i menneskets historie. Vi skal pege på alle gevinsterne, på alle løsninger, og skabe vejen for, at de kan realiseres. Vi skal selvfølgelig også pege på barriererne, og vise, hvordan de kan fjernes, men vi skal ikke blive dommedagsprofeter.

Det siger jeg vel vidende, at den opgave vi har foran os, ikke er ubetydelig. Det kan være svært at fatte, hvor store omstillinger vi skal igennem på meget kort tid, og der er næppe tvivl om, at vi kommer til at forandre vores levevis og forbrugsmønstre. Pointen er, at det ikke nødvendigvis er til det værre. Vi kommer ikke til at leve af kål hele vinteren og bo i jordhuler, og på mange måder tegner det klimaneutrale samfund til at blive et bedre samfund end vi har i dag. Men der ligger en stor demokratisk udfordring i at få tegnet skitsen til dette samfund og bringe den i dialog og samklang med en langt større del af befolkningen, end tilfældet er i dag. Ligeså vigtigt det er at udbrede vores viden om, at situationen er alvorlig, ligeså vigtigt er det at starte den fundamentale debat om, hvordan vi håndterer denne situation.

Derfor skal CONCITO arbejde på både den korte og den lange bane: På kort sigt skal vi vise, hvordan Danmark hurtigt og effektivt kan bane vejen for teknologier og løsninger, som vi allerede har til rådighed, med henblik på at opnå et markant fald i CO₂-udslippet inden for de næste ti år. På den lange bane skal vi fremme mere fundamentale teknologispring og tage livtag med nogle af de mere grundlæggende tankegange og forestillinger, der hørte industrisamfundet til. Sikre den debat og forankring i befolkningen, som sådanne forandringer nødvendigvis må have i et demokratisk samfund.

Også tidligere har den private, den offentlige og den civile sektor i Danmark gået hånd i hånd og skabt små revolutioner for Danmark. Det skete, da andelsbevægelsen blev skabt og dermed hele den fødevareindustrielle sektor, som dansk velstand blev bygget på i det 20. århundrede. Og det skete, da vi skabte det danske velfærdssamfund, som også har krævet - og kræver - bidrag fra alle samfundets sektorer. I Danmark har vi en solid tradition for at kunne tale sammen på tværs af interesser og sektorer, og det er guld værd, også grønt guld, selvom det er lang tid siden vi har brugt det til noget.

Misforstå mig ikke, jeg tror bølgerne kommer til at gå højt her i CONCITO. Jeg tror vi er, og bliver, uenige om mange ting, alene fordi vi starter vores erkendelser forskellige steder, og fordi vi naturligt har forskellige interesser, også økonomisk, også politisk. Men uenighed kan gøre stærk, og vores forskellige erfaringer bliver frugtbare, hvis vi er bevidste om dem og udnytter dem for det samme mål. Vi har nemlig den ene ting til fælles, at vi ved det er alvor, og at vores viden og mulighed for at handle forpligter os – både på egne og på vores børns vegne. Når vi sidder her i dag, er det netop fordi vi alle er villige til at give vores eget verdensbillede en tur i tænketankens vridemaskine, så vi får nye landskaber og visioner frem, nye løsninger.

Nogle har måske undret sig over, at vi fra initiativgruppens side har skrevet i vedtægterne, at det første valg til bestyrelsen først finder sted om 1½ år. Det kunne jo godt udlægges som om, vi i bestyrelsen har taget vel meget inspiration ind fra nogle af de lande, som vi stadig får vores energi fra. Men vi håber, I har forståelse for, at vi i denne startfase af CONCITOs virke har haft brug for at sikre, at tiden ikke bliver spildt på procedurespørgsmål og internt bøvl, men i stedet kan bruges til at sikre et godt økonomisk fundament for tænketanken, en høj troværdighed i offentligheden og fuld damp på udviklingen af ideer og løsninger. Der vil opstå situationer, hvor

ikke alle vil være 100% enig i den linie, som vi lægger fra bestyrelsens side, og sådan må det nødvendigvis være, når så mange stærke og kloge meninger samles under én hat. Men jeg vil i dag gerne give den garanti, at vi i vores arbejde vil tage den ånd og det bogstav, der ligger i vedtægterne meget alvorligt, og at vi ikke vil udtale os om noget, som vi ikke har en sikker fagligt funderet viden om, uanset om resultatet dermed bliver mere eller mindre politisk korrekt, om det vil anses for at være venstre eller højreorienteret eller i den ene eller den andens økonomiske interesse. Hvis nogle af jer skulle finde, at vi ikke overholder de spilleregler, må I love at fortælle os det – og så fyre os i 2010. Derudover siger det sig selv, at vi ikke udtaler os på vegne af nogle af jer som enkeltpersoner eller enkelte virksomheder, medmindre det er udtrykkeligt aftalt.

Til sidst en lille personlig bemærkning. Det sidste halve år har været en fantastisk oplevelse. Engagementet og hjælpsomheden i den stiftende fase af CONCITO har været enorm. Af alle de virksomheder, forskere organisationer og almindelige borgere, jeg har henvendt mig til, har under ti takket nej til at være med, og de har alle haft deres gode grunde. Alle andre har båret med, og derfor har det været fantastisk inspirerende at følge tilblivelsen af Danmarks største grønne netværk, tak for det. En særlig tak også til Forsikring og Pension for at lægge lokaler og beværtning til i dag, og til Bech og Bruun og Åge V Jensens Fonde for en uundværlig støtte i den stiftende fase. Endelig tak til alle jer andre, der sidder her i dag, og som allerede har udvist en lyst og en kraft, som lover godt for CONCITOs virke. Ideerne, forslagene, løsningerne, vælter allerede ind på mailen. Hvis bare en tiendedel af de forslag kan realiseres, tør jeg godt love, at CONCITO vil rykke noget, både herhjemme og i udlandet.

For det er selvfølgelig en afgørende pointe efter denne lange tale om mulighederne i Danmark: CONCITO har også en rolle at spille i resten af verden, og har en masse at lære af verden. Det er grunden til, at der er nedsat en følgegruppe med det eksplicite formål at

udvikle tænketankens internationale arbejde, mens vi slår rødder i Danmark. Men vi starter i Danmark, fordi vi kan i Danmark, og fordi klimaet ikke er den eneste grund til at gå foran. Vores viden om, at vi kan gøre det, forpligter os til at vise resten af verdens politikere, virksomheder og borgere, at det *er* en vindingsag at redde verden - samtidig med at vi ved, at der selvfølgelig må være forskellige løsninger til i forskellige dele af verden.

Det faktum, at der i dag mangler aktiv handling på klimaområdet overalt på jorden, er ingen undskyldning for ikke at gøre noget her, hvor vi kan. Tværtimod.

For der er en tid til at tale og en tid til at handle. En tid til at tænke, og en tid til at sætte i bevægelse.

Derfor CONCITO!

Tak for ordet